

“Εμπρός, όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας”: 69 χρόνια από την έναρξη του επικού αγώνα της ΕΟΚΑ - Το αδούλωτο φρόνημα και οι θυσίες

/ Αφιέρωμα / Γενικά Θέματα

“Έλληνες, όπου και αν ευρίσκεσθε, ακούσατε την φωνήν μας: Εμπρός, όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας”

(Απόσπασμα από την πρώτη Προκήρυξη της ΕΟΚΑ).

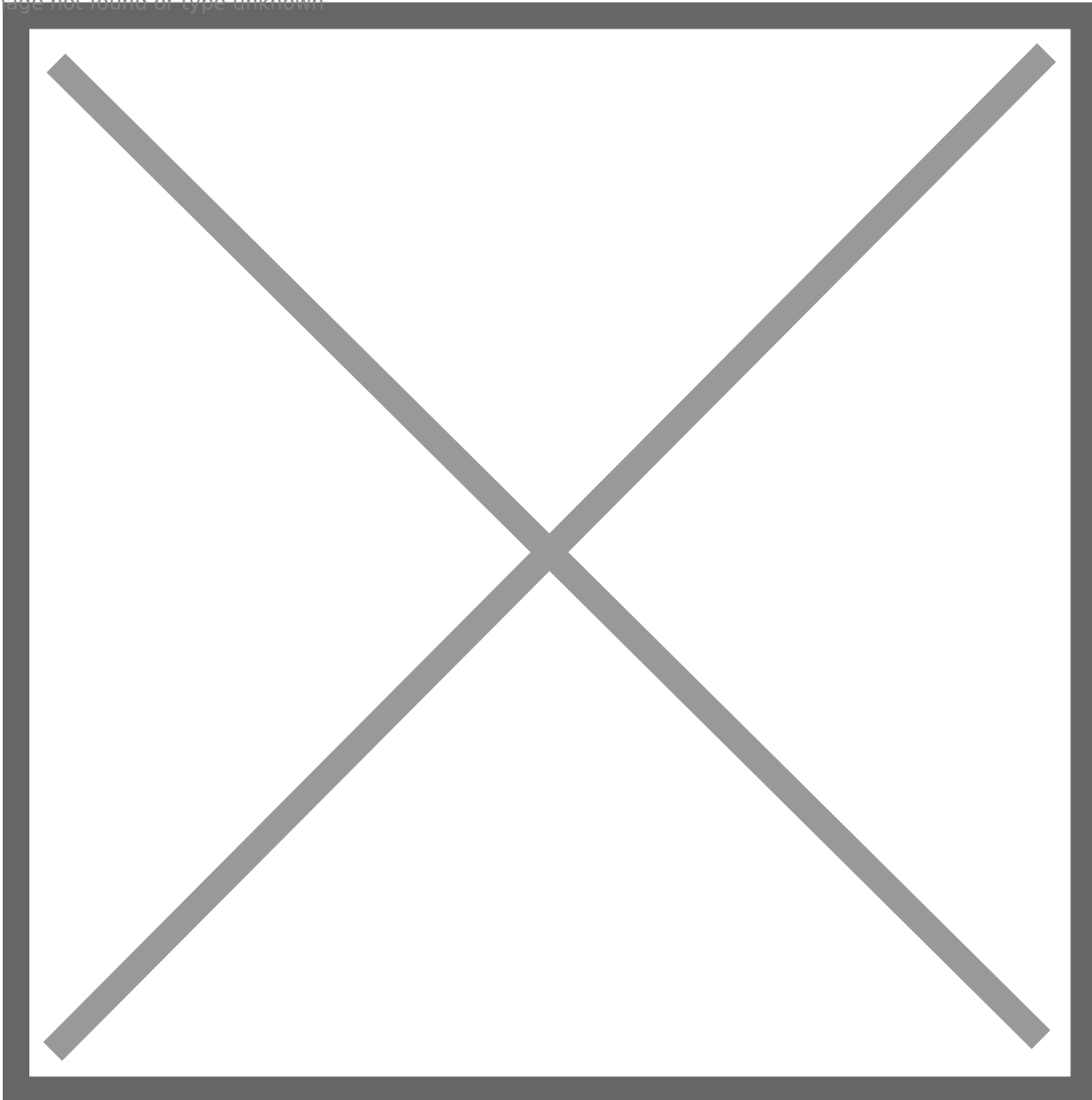
Ήταν 1η Απριλίου του 1955 όταν δόθηκε το σάλπισμα εγρήγορσης για τη λευτεριά μέσα από τον αγώνα της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (**ΕΟΚΑ**) στην **Κύπρο** για την αποτίναξη της βρετανικής αποικιοκρατίας. 69 χρόνια έχουν περάσει από την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα και

τιμούμε όλους τους ήρωες μας του τίμιου εκείνου αγώνα.

Την ημέρα αυτή μνημονεύονται όλοι εκείνοι, ήρωες και μάρτυρες, κληρικοί και λαϊκοί που αντιστάθηκαν μέχρι θανάτου για τα ιδανικά της πίστewς και της πατρίδος. Η Κύπρος έζησε στιγμές των ηρώων του 1821, με το απαράμιλλο σθένος που εκδήλωσε ολόκληρος ο λαός, ιδιαίτερα οι νέοι της, έφηβοι, άνδρες και γυναίκες. Ήταν η φωνή των αιωνίων προγόνων για απελευθέρωση από τα δεσμά της αποικιοκρατίας.

Δυστυχώς σήμερα η Κύπρος, παραμένει ακρωτηριασμένη περιμένοντας τη δικαίωση απέναντι σε μια άλλη αδικία που υπέστη το 1974 με την εισβολή του Αττίλα, που είχε ως αποτέλεσμα το 37 % των εδαφών της νήσου των Αγίων και των Ηρώων να βρίσκεται μέχρι και σήμερα υπό τουρκική κατοχή.

Image not found or type unknown

Κύπρου Γεώργιος: Επικός ο αγώνας της ΕΟΚΑ

Κατά την εκδήλωση για τον εορτασμό των Εθνικών Επετείων της 25ης Μαρτίου 1821 και της 1ης Απριλίου 1955 που έγινε στο Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', στην **Αρχιεπισκοπή, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Γεώργιος** τόνισε ότι *«οι ίδιες αξίες και αρχές, οι ίδιοι πρόγονοι και η ίδια πίστη ήταν εκείνα που ενέπνευσαν και τον δικό μας απελευθερωτικό αγώνα, τον αγώνα της ΕΟΚΑ»* και πρόσθεσε πως *«69 χρόνια ύστερα από την έναρξη του απελευθερωτικού μας αγώνα μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε καλύτερα σήμερα το μεγαλείο του»*.

Ο Αρχιεπίσκοπος είπε ότι *«ο αγώνας εκείνος υπήρξε επικός, μία κορυφαία στιγμή της ιστορίας μας»*, προσθέτοντας πως *«υπήρξε μια μοναδική ρωμαλέα εξόρμηση του κυπριακού ελληνισμού από την ταπείνωση δουλείας αιώνων στα ύψη των εθνικών του πόθων»*.

Ανέφερε επίσης ότι *«ο αγώνας της ΕΟΚΑ συνιστά για μας τους Κυπρίους την συνισταμένη όλων των αγώνων της φυλής»* και πρόσθεσε πως στον αγώνα της ΕΟΚΑ *«θα βρούμε τα στέρεα βάθρα που με αγωνία αναζητούμε και του σημερινούς μας αγώνα»*.

«Αν επτά αιώνες δουλείας και στυγνής τυραννίας δεν ίσχυσαν να κάμψουν το αδούλωτο φρόνημα του λαού, το ίδιο αίσθημα εθνικής τιμής υπαγορεύει τώρα και σε μας το χρέος να παραμείνουμε όρθιοι παρά τα δεινά και τις ταλαιπωρίες της 50χρονης τουρκικής κατοχής», υπογράμμισε.

[Διαβάστε αναλυτικά: Ανάγκη η επανατοποθέτηση του Κυπριακού ως προβλήματος εισβολής και κατοχής](#)

Δοξολογία στην Αθήνα

Χθες, Κυριακή 31 Μαρτίου 2024, τελέστηκε δοξολογία στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Αθηνών για την Εθνική Επέτειο της 1ης Απριλίου 1955 στην Αθήνα, παρουσία της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού της Ελλάδας, Λίνας Μενδώνη, και του Πρέσβη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Αθήνα Σταύρου Αυγουστίδη.

Την Κυπριακή κυβέρνηση εκπροσώπησε η Υφυπουργός Πολιτισμού, **Βασιλική Κασσιανίδου**. Η κ. Κασσιανίδου σημείωσε ότι μετρούμε ήδη 69 χρόνια από την έναρξη του αγώνα της ΕΟΚΑ, ενώ αυτό το καλοκαίρι κλείνει μισός αιώνας από το μαύρο καλοκαίρι του '74, προσθέτοντας ότι *“στόχος είναι να συμβάλουμε εποικοδομητικά, στη δημιουργία όλων εκείνων των προϋποθέσεων που θα συνεισφέρουν άμεσα στην επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για επίλυση του Κυπριακού, στη βάση των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ”*.

Ανέφερε, εξάλλου, ότι η επέτειος της 1ης Απριλίου συνιστά *“μέρα σύμβολο τιμής και ανάμνησης που λειτουργεί ως φάρος και καθοδηγητής για τις μελλοντικές γενιές”*, σημειώνοντας ότι η θυσία των αγωνιστών του 1955-59, η γενναιότητα και η αυταπάρνησή τους μετατράπηκε σε σύμβολο αγώνα και ελπίδας.

Επιδίωξη της Κύπρου σήμερα, όπως είπε, είναι μια λύση *“που θα επανενώνει και θα διαμορφώνει προϋποθέσεις για ανάπτυξη και ευημερία ολόκληρης της νήσου και του λαού της, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων”* και *“που θα ενισχύει τη σταθερότητα και την ασφάλεια στην ευρύτερη περιοχή και που θα επιτρέπει στην πατρίδα μας να εκμεταλλευτεί πλήρως τις δυναμικές και τις προοπτικές της”*.

Ο αγώνας

Την 1η Απριλίου 1955 οι Ελληνοκύπριοι ξεσηκώθηκαν για να αποτινάξουν τον βρετανικό ζυγό, με στόχο την «Ένωσιν» με τη μητέρα-πατρίδα Ελλάδα. Ο αγώνας

τους έληξε με τις «Συμφωνίες Λονδίνου - Ζυρίχης» (19 Φεβρουαρίου 1959), με τις οποίες η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητο κράτος.

Το αίτημα των Ελληνοκυπρίων για την αποτίναξη της βρετανικής κατοχής στη Μεγαλόνησο και την ένωση με την Ελλάδα ήρθε δυναμικά στο προσκήνιο το 1950, με το δημοψήφισμα της 15ης Ιανουαρίου (το διοργάνωσε η Εκκλησία της Κύπρου και το 95,7% των ψηφισάντων τάχθηκε υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα) και την εκλογή του Μακαρίου Γ' ως Αρχιεπισκόπου Κύπρου στις 20 Οκτωβρίου. Ήταν η εποχή που η αποικιοκρατία έπνεε τα λοίσθια και η μία μετά την άλλη οι κατακτημένες χώρες επιζητούσαν δυναμικά την ανεξαρτησία τους.

Οι κυβερνήσεις των Αθηνών, με την προτροπή της ελληνοκυπριακής ηγεσίας και υπό την πίεση των οργανώσεων του Κυπριακού Αγώνα στην Αθήνα, κατέβαλλαν προσπάθειες για τη διεθνοποίηση του θέματος, με διαδοχικές προσφυγές στον ΟΗΕ. Στις 10 Νοεμβρίου 1954 ο απόστρατος συνταγματάρχης Γεώργιος «Διγενής» Γρίβας (1897-1974) φθάνει στο νησί και συγκροτεί την Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ), η οποία την 1η Απριλίου 1955 αναλαμβάνει δράση κατά των Βρετανών αποικιοκρατών, σηματοδοτώντας την έναρξη του απελευθερωτικού αγώνα των Κυπρίων. Ο γεννημένος στην Κύπρο Γρίβας είχε διατελέσει αξιωματικός του ελληνικού στρατού και κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής είχε ιδρύσει την αντικομμουνιστική οργάνωση «Χ», ενώ είχε λάβει ενεργό μέρος στον Εμφύλιο Πόλεμο. Πολιτικός αρχηγός της ΕΟΚΑ ήταν ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος (1913-1977), μετέπειτα πρώτος πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η έναρξη του αγώνα, όπως προαναφέρθηκε, ξεκίνησε τις βραδινές ώρες της 31ης Μαρτίου προς την 1η Απριλίου 1955, με επιθέσεις σε κυβερνητικά κτίρια, αστυνομικούς σταθμούς, τον ραδιοσταθμό και σε βρετανικό στρατόπεδο της Αμμοχώστου.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ἡ Ἑλλάς εἶναι δημοκρατικὴ

Ἰδιοῦχος: ΠΑΝΟΣ Β. ΚΟΚΚΑΣ
ΥΠΕΡΥΠΕΤΗΣ: ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΕΣ
Ἐ. ΑΠΕΡΥΠΕΤΟΛΟΓΕΣ: Β. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ, ΓΑΛΛΙΑ: ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΗ ΣΤΡΕΠΑΣ 4

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ἙΡΩΔΗΝ ἘΠΗΜΕΡΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α', (ΚΑΤΟΧΗΣ) ΝΥΑ. 1-44. ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β', ΑΡ. ΝΥΑ 210 ΤΙΜΗ ΑΡ. 150 (1.500)
ΣΑΒΒΑΤΟΝ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 1955

ΟΙ ΚΥΠΡΙΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΝ ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΝ

ΒΟΜΒΑΙ ΣΥΓΚΛΟΝΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

17 ΕΚΡΗΞΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ, ΤΗΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΑΔΙΟΣΤΑΘΜΟΝ ΠΑΡΑ ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

«Χρησιμοποίησαν ρόβδον δυναμίτιδος, χητροβουβίδες και «κλάδα Μολότωφ» ΤΟ ΑΚΕΛ ΑΠΟΔΟΚΙΜΑΖΕΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΖΗΤΕΙ ΟΠΩΣ ΑΠΟΤΡΑΦΗ ΟΙΑ ΔΗΛΟΤΕ ΔΙΩΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΕΡΩΣ ΤΗΝΕΣ ΟΤΙ Η ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΙΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΕΙΡΑΛΙΑ»

ΜΗΝΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΣΚΟΠΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Κέντρου...
«Το Διοικητικό Συμβούλιο του Εθνικού Κέντρου...»

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΕΡΩΣ ΤΗΝΕΣ ΟΤΙ Η ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΙΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΕΙΡΑΛΙΑ»

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΕΡΩΣ ΤΗΝΕΣ ΟΤΙ Η ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΙΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΕΙΡΑΛΙΑ»

Ο ΑΣΑΝΔΟΣ ΠΡΟΪΚΕΤΕΡΩΣ ΤΗΝΕΣ ΟΤΙ Η ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΕΠΙΘΙΜΕΙ «ΟΜΗΛΙΑΣ ΣΧΕΣΙΣ ΜΕ ΤΗΝ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΕΙΡΑΛΙΑ»

Η πρώτη Προκήρυξη της ΕΟΚΑ

Η πρώτη προκήρυξη της ΕΟΚΑ κυκλοφόρησε την ίδια νύχτα και σαν στρατιωτικός αρχηγός της οργάνωσης υπέγραφε ο Γεώργιος Γρίβας Διγενής.

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Με την βοήθειαν τού Θεού, με πίστιν εις τον τίμιον αγώνα μας, με την συμπαράστασιν ολοκλήρου τού Ελληνισμού και με την βοήθειαν των Κυπρίων, αναλαμβάνομεν τον αγώνα διά την αποτίναξιν τού Αγγλικού ζυγού, με σύνθημα εκείνο το οποίον μάς κατέλιπαν οι πρόγονοί μας ως ιεράν παρακαταθήκην: “Ἡ τάν ἢ ἐπί τάς”.

Ἀδελφοί Κύπριοι,

Ἀπό τα βάθη των αιώνων μάς ατενίζουν ὅλοι εκείνοι οι οποίοι ἐλάμπρυναν την Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν διά να διατηρήσουν τήν ελευθερίαν των: οι Μαραθωνομάχοι, οι Σαλαμινομάχοι, οι Τριακόσιοι τού Λεωνίδα και οι νεώτεροι τού Ἀλβανικού ἔπους. Μάς ατενίζουν οι αγωνισταί τού 1821, οι οποίοι και μάς ἐδίδαξαν ὅτι η ἀπελευθέρωσις ἀπό τον ζυγόν δυνάστου αποκτάται πάντοτε με το αἷμα. Μάς ατενίζει ἀκόμη σύμπας ο Ἑλληνισμός, ο οποίος και μάς παρακολουθεῖ με αγωνίαν, ἀλλά και με εθνικὴν υπερηφάνειαν. Ἄς ἀπαντήσωμεν με ἔργα, ὅτι θά γίνωμεν “πολλῶ κάρρονες” τούτων.

Εἶναι καιρός να δείξωμεν εις τον κόσμον, ὅτι εἴαν η διεθνὴς διπλωματία εἶναι ἀδίκος και ἐν πολλοῖς ἀνανδρος, η Κυπριακὴ ψυχὴ εἶναι γενναία. Εἴαν οι δυνάσται μας δεν θέλουν να ἀποδώσουν την λευτεριά μας, μπορούμε να την διεκδικήσωμεν με τα ἴδια μας τα χέρια και με το αἷμα μας. Ἀς δείξωμεν εις τον κόσμον ἀκόμη μιά φορά ὅτι και τού σημερινού Ἑλληνοσ “ο τράχηλος ζυγόν δέν υπομένει”. Ο αγών θα

είναι σκληρός. Ο δυνάστης διαθέτει τα μέσα και τον αριθμόν. Ημείς διαθέτομεν τήν ψυχήν, έχομεν και το δίκαιον με το μέρος μας. Γι' αυτό και θα νικήσωμεν.

Διεθνείς διπλωμάται, ατενίσατε το έργον σας. Είναι αίσχος εν εικοστώ αιώνι, οι λαοί να χύνουν το αίμα των διά να αποκτήσουν την λευτεριά των, το θεϊον αυτό δώρον, για το οποίον και εμείς επολεμήσαμεν παρά τό πλευρόν των λαών σας, και για το οποίον σείς τουλάχιστον διατείνεσθε ότι επολεμήσατε εναντίον τού ναζισμού και τού φασισμού.

Έλληνες, όπου και αν ευρίσκεσθε, ακούσατε την φωνήν μας: Εμπρός, όλοι μαζί για την λευτεριά της Κύπρου μας.

Ε.Ο.Κ.Α

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΔΙΓΕΝΗΣ

«Τ' αντρειωμένου ο θάνατος, θάνατος δε λογιέται»

Κατά τη διάρκεια του αγώνα, η Βρετανία κράτησε αυστηρή στάση με στρατιωτικές επιχειρήσεις και εκτελέσεις.

Κατά τη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-59 για την απαλλαγή της

Κύπρου από τον βρετανικό ζυγό, οι αποικιοκράτες κατασκεύασαν στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας ένα μικρό κοιμητήριο που έμεινε στην Ιστορία με την ονομασία «Φυλακισμένα Μνήματα». Είναι ένας στενός χώρος δίπλα από τα κελιά των μελλοθανάτων και την αγχόνη, περιτριγυρισμένος από ψηλούς τοίχους με τεμάχια γυαλιών στο πάνω μέρος τους. Εδώ αποφασίστηκε, επί Κυβερνήτη Τζων Χάρντιγκ, να θάβουν τους απαγχονισθέντες καθώς και ηγετικές μορφές της Εθνικής Οργάνωσης Κυπρίων Αγωνιστών (ΕΟΚΑ) που σκοτώνονταν σε μάχες, για να μη μετατρέπονται οι κηδείες τους σε μαζικά συλλαλητήρια και μαχητικές διαδηλώσεις. Στα Φυλακισμένα Μνήματα είναι θαμμένοι δεκατρείς ήρωες μάρτυρες, από τους οποίους οι εννιά εκτελέστηκαν με απαγχονισμό στις Κεντρικές Φυλακές της Λευκωσίας, τρεις έπεσαν στο πεδίο της μάχης και ένας πέθανε σε στρατιωτικό νοσοκομείο, μετά τον τραυματισμό του σε μάχη. Το μοναδικό τους έγκλημα ήταν η αγάπη τους για την ελευθερία.

Οι εννιά απαγχονισθέντες, όλοι νέοι ηλικίας 19-24 ετών, με τη σειρά που εκτελέστηκαν:

1. Μιχαλάκης Καραολής, Ανδρέας Δημητρίου: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 10.5.1956.
2. Ιάκωβος Πατάτσος, Ανδρέας Ζάκος, Χαρίλαος Μιχαήλ: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 9.8.1956.
3. Μιχαήλ Κουτσόφτας, Στέλιος Μαυρομάτης, Ανδρέας Παναγίδης: Απαγχονίστηκαν μαζί στις 21.9.1956.
4. Ευαγόρας Παλληκαρίδης: Απαγχονίστηκε στις 14.3.1957.

Στα Φυλακισμένα Μνήματα αναπαύονται τέσσερα ακόμα παλληκάρια της ΕΟΚΑ, που με την ηρωική τους δράση εξέπληξαν τους κατακτητές. Οι Άγγλοι αρνήθηκαν να δώσουν τις σορούς των ηρώων στις οικογένειές τους, φοβούμενοι τις λαϊκές εκδηλώσεις κατά την κηδεία τους. Τους έθαψαν στο κοιμητήριο των φυλακών όπως τους ήρωες της αγχόνης.

Οι τέσσερις ήρωες είναι οι ακόλουθοι:

Μάρκος Δράκος

Γρηγόρης Αυξεντίου

Στυλιανός Λένας

Κυριάκος Μάτσης

Σε τέσσερις τάφους του κοιμητηρίου των Κεντρικών Φυλακών οι Άγγλοι έθαψαν οκτώ νεκρούς, για εξοικονόμηση χώρου. Στον ίδιο τάφο

βρίσκονται ανά δύο οι:

Ανδρέας Δημητρίου και Στυλιανός Λένας

Ανδρέας Ζάκος και Κυριάκος Μάτσης

Ανδρέας Παναγίδης και Μιχαήλ Κουτσόφτας

Γρηγόρης Αυξεντίου και Ευαγόρας Παλληκαρίδης

